

Rechtskrundig Weekblad

REDACTIE: Italiëlei, 99, Antwerpen
Abonnement: 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER: Lange Leemstraat, 99, Antwerpen
Postchecknummer: 3185.22

INHOUD:

Dr. Fr. MEEUS en G. VAN GEYT. — Critische beschouwingen over de wet van sociaal verweer van 9 April 1930, vooral met het oog op hare toepassing op krankzinnigen.

RECHTSPRAAK.

Hof van Beroep te Brussel. — 9e Kamer. — 25 April 1934. — Strafvordering. — Misdrijf een overkomst veronderstellende. — Bewijs dezer overeenkomst. — Erkentenis. — Verklaring voor onderzoeksrechter. — Tegenstrijdigheden. — Begin van bewijs bij geschrift. — Splitsbaar.
Burgerlijke Rechtbank te Dendermonde. — 31 Maart 1934. — Natuurlijk kind. — Art. 340/B en C. — Kraambekosten. — Overspelige betrekkingen. — Ontvankelijkheid der vordering.
Handelsrechtbank te Brugge. — 14 December 1933. — Vordering. — Voorwerp. — Belang. — Toekomst.
Burgerlijke Rechtbank Antwerpen. — 2e Kamer.

— 14 Maart 1934. — Tusschenkomst in burgerlijke zaken. — Ontvankelijkheid. — Voorwaarden. — Belang. — Omschrijving. — Concrete geval. — Moreele schade aan moeder. — 7500 frank.
Handelsrechtbank te Antwerpen. — 6e Kamer. — 28 Februari 1934. — Verbintenissen. — Strafbeding. — Leening door brouwer aan herbergier, mits verplichting gedurende een zekeren tijd uitsluitelijk bieren af te nemen.
Boetstrafelijke Rechtbank te Antwerpen. — 6e Kamer. — 12 Januari 1934. — Strafvordering. — Vrijwillig tusschenkomende partij. — Belang. — Geen burgerlijke vordering. — Ontvankelijkheid.

WETGEVING.

Wetsontwerp tot wijziging van de wetten op de bevoegdheid en de rechtsvordering in strafzaken, alsmede van artikel 565 van het wetboek van strafrecht.

BALIELEVEN.

683

684

Kritische beschouwingen over de wet van Sociaal Verweer van 9 April 1930, vooral met het oog op hare toepassing op Krankzinnigen;

door Dr. Fr. MEEUS, eere-geneesheer-authropoloog der gevangenis te Antwerpen, en rechter G. VAN GEYT, assistent aan de rechtsfaculteit der Brusselsche Hoogeschool.

INLEIDING: De wet van 9 April 1930 tot verdediging der maatschappij tegen de abnormalen (wij verwijzen opzettelijk de gewoonte-misdadigers, die buiten ons kader vallen) draagt een overwegend juridisch karakter. Dit is vermoedelijk te verklaren, doordat haar uitgangspunt was: het gevaar, dat voor de samenleving sprong uit het feit, dat half-verantwoordelijke misdrijfplegers (die dus meer dan anderen geneigd zijn tot hervalling) minder lang bleven opgesloten dan normalen, daar enerzijds de rechters hen, wegens hun geestelijke minderwaardigheid, verzachtende omstandigheden en dus strafvermindering toestonden, terwijl zij anderzijds niet ziek genoeg waren om als krankzinnigen te worden opgesloten.

Een andere oorzaak van de gebreken, die wij hier willen ontleden, is dat men zocht, waarborgen te geven aan de conservatieve juristen, die vreesden dat lichte abnormalen te gemakkelijk onder toepassing der wet zouden gebracht worden en te lang zouden worden vastgehouden in verhouding met de zwaarwichtigheid der gepleegde feiten enerzijds, en met den ernst hunner geestesafwijkingen anderzijds.

De eerste en heftigste kritieken, die tegen de wet werden uitgebracht, streefden dan ook in die richting.

De praktijk heeft echter uitgewezen, dat de persoonlijke vrijheid der half-verantwoordelijke misdrijfplegers meer dan genoeg gewaarborgd is door de bepalingen der wet en door de wijze waarop zij wordt toegepast. (1) Veel minder aandacht is echter geschonken aan de schuchtere opmerkingen der medici, die aandacht vroegen voor het feit, dat de menschen, waarop die wet toepasselijk is, niet alleen tot het domein van het gerecht, maar ook en vooral tot dit der geneeskunde behooren.

Wij willen trachten dit standpunt hier te verdedigen; aan te toonen, dat met de eischen der geneeskunde en zelfs der menselijkheid niet genoeg rekening werd gehouden en tevens dat, mits enkele kleine hervormingen, die de algemeene economie der wet niet zouden verstoren, aanzienlijke verbetering in dezen zin zou kunnen worden gebracht.

Van een moreel standpunt is het te betreuren, dat de wet van 9 April 1930 — die wij overigens doorgaans als een vooruitgang beschouwen — geen principieel onderscheid maakt tusschen krankzinnigen (die volstrekt geen straf, enkel medelijden en verzorging verdienen) en eenvoudige abnormalen (die

niet gansch vrij te pleiten zijn van moreelen blaam en zelfs, ingeval zij op het oogeblik van het vonnis geen gevaar meer opleverden, toch niet aan alle sanctie mogen ontsnappen). Zeker, de psychiatrische commissie zal het onderscheid maken in de keus van het gesticht, waar de interneering zal geschieden en in de behandeling die men op hen zal toepassen. Dit belet echter niet, dat de WETTELIJKE en GERECHTELIJKE gelijkstelling van de geheel-onverantwoordelijken met de z.g. half-verantwoordelijken op de eerstgenoemde een stempel drukt, dien zij, naar menselijk rechtsvaardigheidsgevoel beschouwd, niet verdienen.

De gelijkstelling van krankzinnigen met gewone abnormalen is niet alleen een moreel euvel. Ze heeft ook voor gevolg, dat op volslagen krankzinnigen een aantal regelen van rechtspleging worden toegepast, die reeds voor de abnormalen niet vrij van bezwaar zijn (n.l. van medisch standpunt). Voor abnormalen is de toepassing van die regelen echter te begrijpen en te verklaren door de vrees, dat in grensgevallen al te licht met de persoonlijke vrijheid zou omgesprongen worden. Hun toepassing op volslagen krankzinnigen daarentegen is VOLSTREKT te betreuren: wij doelen hier vooral op de in-observatiestelling in de psychiatrische afdeling eener gevangenis en op het mededeelen van het deskundig verslag aan den zieke.

Wij willen echter niet zoo ver gaan voor te stellen, dat in den tekst der wet een radicale afscheiding zou gemaakt worden tusschen krankzinnigen en half-verantwoordelijken. Wij weten dat, in de natuur zelve, dit onderscheid vlotterend en onzeker is, evenzeer overigens als het onderscheid tusschen normalen en abnormalen.

Het is daarom, uit een praktisch oogpunt, misschien niet wenschelijk, dat de wetgever twee gansch verschillende stelsels zou opbouwen, waarvan het eene bij uitsluiting van het andere op den verdachte zou MOETEN toegepast worden, naarmate hij krankzinnig of slechts abnormaal zou zijn. Dit ware de uitvoerders der wet verplichten in elk bijzonder geval eerst en vooral uit te maken in welke categorie de verdachte moest gerangschikt worden, wat soms zeer moeilijk is en, in geval van vergissing, betreurenswaardige gevolgen zou hebben.

Daarenboven zou dit een grondige, principiele omwerking van de wet veronderstellen,

waar ons parlement waarschijnlijk langer zou voor terugdeinzen dan voor het aannemen van enkele kleine hervormingen, zooals wij willen voorstellen.

Die hervormingen zouden hierop neerkomen, dat de uitvoerders der wet voortaan niet meer zouden verplicht worden op ALLE geesteszieke misdrijfplegers dezelfde procedure toe te passen. In gevallen van KLAARBLIJKE krankzinnigheid zou van den beginne af anders moeten kunnen gehandeld worden dan in gevallen van enkele geesteszwakheid of -stoornis. En daar er vele grensgevallen of twijfelachtige gevallen zijn, zou in die gevallen door de magistraten of de dokters moeten kunnen gekozen worden tusschen verschillende regimes, zonder dat zulks een principieelbeslissing zou veronderstellen.

Geen nieuw waterdicht beschot dus, een versoepeling van de wetgeving. Zelfs zouden wij een brug willen zien slaan tusschen de wet van sociaal verweer tegen de misdrijfplegende geesteszieken en de algemeene wetgeving op het krankzinnigenwezen.

Dit alles, uitgaande van de gedachte dat de misdrijfplegende krankzinnige eerst en vooral een zieke is, die medelijden en verpleging verdient, veel meer dan een schadelijk wezen, waartegen de rechterlijke machine moet in beweging gebracht worden.

Om diezelfde reden zijn wij van meening, dat de wetsbepalingen, waardoor wordt opgelegd den geesteszieken misdrijfpleger kennis te geven van het verslag van den psychiater, moeten verdwijnen. En omdat de grens tusschen krankzinnigen en niet-krankzinnige abnormalen niet kan getrokken worden en er hier noodzakelijk eenvormigheid in den regel moet bestaan, zouden wij dit ook toepassen op de debelen en onevenwichtigen, waarvoor die kennisneming overigens al bijna even na-deelig is als voor de eigenlijke krankzinnigen.

HOOFDSTUK I. — In observatie-stelling in de psychiatrische afdeling eener gevangenis.

Art. 1 der wet van 9 April 1930 luidt als volgt:

« Als er aanleiding is te denken dat de verdachte lijdt aan krankzinnigheid, of door » erge geestesstoornis of geesteszwakheid is » aangedaan, waardoor hij onbekwaam wordt » zijn dader te beheerschen, kunnen de recht- » banken, in raadkamer en ter terechtzitting, » in de gevallen waarin de wet de voorlo- » pige hechtenis toelaat, hem in observatie » stellen IN DE PSYCHIATRISCHE AFDEE- » LING VAN EEN STRAFINSTELLING, de on- » middellijke tenuitvoerlegging van deze be- » schikking gelastende, indien daartoe termen » zijn. »

De bevoegde rechtsmacht heeft dus geen keuze: indien zij de in observatiestelling noodig acht, MOET zij bevelen dat deze zal geschieden in de psychiatrische annexe der gevangenis.

In de meeste gevallen levert dit geen ernstig bezwaar op. Wanneer het b.v.b. gaat om een verdachte, die zich reeds in voorloopige hechtenis bevindt, is het logisch, zoolang als er enkel VERMOEDEN van abnormaliteit of zelfs van krankzinnigheid bestaat, dat men hem daarom niet zoo maar dadelijk naar een ander gesticht overbrengt, waar hij meer als een zieke dan als een vervolgdde zou behandeld worden.

De maatregel stuit reeds weer tegen de borst, wanneer het gaat om een verdachte, dien de magistraten niet hebben gemeend van zijn vrijheid te moeten berooven wegens de gerechtelijke verdenking die op hem rust, doch die zekere kenteekens van geestesstoornis of -zwakheid vertoont, die tot de wenschelijkheid eener systematische observatie doen besluiten. Stel b.v. een grijsaard, wiens verleden onberispelijk is, doch die zich op zekeren dag aan exhibitionnisme zou schijnen te hebben vergeeten. Gewoonlijk berust die verdenking op de getuigenissen van kinderen. Gaat men, op die broze gegevens, alvorens uitgemaakt is of het feit werkelijk gepleegd werd, dien man in de gevangenis (pardon, in de psychiatrische annexe) opsluiten?

Maar nog erger is het geval van een man, die, klaarblijkelijk in een vlaag van waanzin, b.v. een paar van zijn huisgenooten gedood heeft; — of van een kraamvrouw, die tijdens een aanval van puerperale koorts, haar kind heeft om het leven gebracht.

De talrijke en ingewikkelde pleegvormen, welke de wet oplegt te vervullen alvorens de in-observatiestelling kan bevolen worden, hebben voor gevolg, dat er minstens drie dagen zullen verlopen alvorens die maatregel kan genomen (vgl. art. 2 en 3). Anderzijds wordt er aangenomen dat, sedert de in werkingtreding der wet van 1930, het parket niet meer het recht heeft, een krankzinnigen verdachte te doen opsluiten bij toepassing van artikel 7, 4^e der wet op het krankzinnigenwezen. Daar men — n.l. in het geval van den familiemoordenaar — met een gevaarlijken patiënt te doen heeft, zal de Procureur des Konings dan ook beginnen met den onderzoeksrechter te vorderen, een aanhoudingsbevel tegen dien krankzinnige uit te vaardigen. Om redenen van proceduur zal men dit aanhoudingsbevel eerst laten bekrachtigen door de raadkamer (wat gewoonlijk 2 of 3 dagen neemt); daarna moet het dossier overgemaakt aan het parket om de schriftelijke vordering tot in-observatiestelling op te maken (art. 2); vervolgens moet de voorzitter van het rechtcollege, in een daartoe bestemd register, plaats, dag en uur der verschijning vermelden; de debatten mogen, op zijn vroegst, drie dagen later beginnen; intusschen moet het dossier gedurende 48 uren ter griffie liggen ter beschikking van den verdachte (wat soms niet wenschelijk is, in den aanvang van het onderzoek); tusschendoor gaat het verschillende malen door burelen die, ter dekking hunner eventuele verantwoordelijkheid bij geval van verlies van stukken, allerlei bestuurlijke aantekeningen in registers moeten maken; dat over en weer brengen van bundels gebeurt overigens door de zorgen van boden, die gewoonlijk niet meer dan twee reizen per dag doen; zoodat er, in de practijk, tusschen de vassing van den krankzinnigen moordenaar en zijne in-observatiestelling gemiddeld acht dagen verlopen, gedurende dewelke hij in een cel zal opgesloten blijven.

Om die pijnlijke toestanden te vermijden, stellen wij twee hervormingen voor:

1) In de wet op het krankzinnigenwezen een bepaling inlasschen, waarbij de Procureur des Konings gemachtigd wordt de onmiddellijke opneming in een krankzinnigengesticht te vorderen ten opzichte van elken krankzinnige, juist zooals b.v.b. de gemeenteverheid dit kan doen. Art. 7, 4^e der wet van 18 Juni 1850—28 December 1873 gaf hem dit recht enkel ten opzichte van veroordeelden of verdachten — zelfs na hunne buiten-vervolginstelling. De studiecommissie, belast met de voorbereiding van het «Wetsontwerp op de behandeling van de geesteszieken», ter Kamer neergelegd op 6 Juni 1928 (Parlementaire Bescheiden, n° 231 en bijlage) schreef reeds: «On s'étonnera peut-être que la loi actuelle (sur le régime des aliénés) qui donne le droit de demander l'admission à toutes les personnes intéressées, le refuse — sinon expressément, au moins par une interprétation indiscutable — aux chefs des Parquets, lorsqu'il ne s'agit pas de prevenus, de condamnés ou de renvoyés des poursuites. LACUNE DONT L'IMPORTANCE S'EST FAIT SENTIR DANS BIEN DES CIRCONSTANCES. Il importe de la combler; la suppression, dans le texte de la loi, des termes « dans le cas de l'article 12 » y suffira.»

De leemte welke de commissie aldus aantoonde, is sedertdien nog verergerd door de aangenomen interpretatie der wet van 9 April 1930, volgens dewelke deze wet stilzwijgend alle recht van het parket, de opsluiting van een krankzinnige bij bestuurlijken maatregel te vorderen, afgeschafte heeft.

Zoolang die leemte niet zal aangevuld zijn, zullen wij deze drie gevolgen daarvan moeten betreuren:

a) dat het parket niet doeltreffend tegen een krankzinnige kan optreden, zoolang deze geen misdrijf gepleefd heeft;

b) dat, wanneer hij een misdrijf gepleegd heeft, hetgeen ander wapen heeft dan de toe-

passing der wet van 9 April 1930, d.i. het in werking stellen der rechterlijke machine;

c) dat de krankzinnige practisch aan het toezicht van het parket ontsnapt, indien, na onderzoek, de feiten niet VOLKOMEN bewezen zijn.

Wij weten wel, dat het parket de gemeente-overheid zou kunnen VERZOEKEN, een gevaarlijken of verdachten krankzinnige te doen opsluiten, doch zulks ligt niet de gewoonten, vermoedelijk omdat, in geval van weigering der gemeenteoverheid, het parket daartegen geen verhaal zou hebben, zich vernederd zou achten.

Daarom stellen wij voor, den tekst van art. 7, 4e der wet van 18 Juni 1850-28 December 1873 te wijzigen in den zin, door de voormelde studiecommissie aangeduid, zoodat hij zou luiden: « Le chef d'un établissement d'aliénés ne pourra recevoir aucune personne atteinte d'abîmation mentale que »..... 4e sur la réquisition écrite d'un Magistrat du parquet.» (2)

2) De tweede hervorming die wij voorstellen is de volgende:

Art. 1 der wet van 9 April 1930 wijzigen in dier voege dat de rechtsmachten, bevoegd om de in-observatiestelling te bevelen, KUNNEN bepalen, dat die observatie zal geschieden in een andere inrichting dan de psychiatrische afdeling der gevangenis.

Terwijl ons eerste voorstel uitsluitend de klaarblijkelijke krankzinnigen beoogt, zou ons tweede voorstel zijn nut kunnen hebben, zoodat in sommige gevallen van vermoedelijke geesteszwakte of -stomnis, als in zekere gevallen van mogelijke krankzinnigheid. N.l. voor verdachten, die niet aangehouden werden (vgl. het hoger aangehaalde voorbeeld van den grijsaard; ook voor sommige gedetineerden, die zich in de psychiatrische annexen als bezetenen aanstellen (epileptiekers, enz.).

Opdat de rechtbanken geen ongepast gebruik van die macht zouden maken, zou men b.v.b. kunnen bepalen, dat zij van den gewonen regel slechts zouden mogen afwijken op eensluidend advies van een deskundige en behoudens verzet van den belanghebbende. Om elke verdenking van beoordeeling van bemiddelde verdachten te vermijden, zou men kunnen bepalen, dat de kosten van onderhoud tijdens de observatie als gerechtskosten zullen behandeld worden (d.i. steeds door den Staat voorgeschoten en in geval van veroordeeling terug ingevorderd tegen den betrokkene).

Er valt op te merken, dat, in den huidige staat onzer wetgeving, het deskundig onderzoek naar den geestestoestand van den verdachte onafhankelijk is van de observatie in de psychiatrische annexen: het kan geschieden en het geschiedt zeer dikwijls, terwijl hij in vrijheid is. De interneering kan dan ook bevolen worden, ingevolge zulk onderzoek, zonder dat ooit de wettelijke in-observatiestelling werd beslist. Maar er is meer. Wij meenen te weten, dat het in sommige arrondissementen reeds voorgekomen is, dat van de in-observatiestelling werd afgezien of voorwaarde dat de verdachte in een bijzondere kliniek of andere inrichting voor zenuwpatiënten zou verblijven, m.a.w. men dwingt hem of zijn familie onrechtstreeks daartoe, door het zwaard van Damocles der opsluiting in de psychiatrische annexen te laten blikken. Natuurlijk is het den verdachte meestal aangenaam, aldus behandeld te worden. Het ligt echter voor de hand, dat bijna uitsluitend goeude verdachten van dit voordeel zullen kunnen genieten. Welnu, ons voorstel heeft juist tot doel, de observatie BUITEN de gevangenis wettelijk te organiseren, op zulke wijze dat hier meer gelijkheid tusschen de standen zou bestaan.

Aanhangsel aan HOOFDSTUK I.

In verband met de bovenstaande voorstellen betreffende de wettelijke techniek der vrijheidsbeperking van abnormale verdachten, willen wij terloops opmerken, dat wij ook NA de beslissing tot interneering minder enge regelen zouden willen zien toepassen.

Het komt ons n.l. voor, dat, voor de KRANKZINNIGEN, de psychiatrische commissie meer vrijheid zou moeten hebben in de keuze van het gesticht: thans staat haar, voor de mannen, alleen dit van Doornik en, voor de vrouwen, dit van Bergen ter beschikking.

Er zijn nochtans gevallen van weinig gevaarlijke krankzinnigheid, die veeleer in gewone gestichten, of zelfs in een kolonie als die van Gheel zouden thuis hooren (b.v.b. gevallen van seniliteit).

Wij zien ook niet in, waarom de interneering van krankzinnigen, dus totaal-onverantwoordelijken, noodzakelijk in een regeeringsgesticht moet plaats hebben. (Voor de gedeeltelijk-verantwoordelijke abnormalen zou het minder wenschelijk zijn van dien regel af te wijken.) Wij stellen daarom voor, in art. 7 de woorden: « in één van de door de regering daartoe bestemde en INGERICHTE bijzondere gestichten » te vervangen door de woorden: « in één van de door de regering daartoe ingerichte OF AANGENOMEN gestichten ».

In onzen geest zou de regering, van de haar aldus gegeven macht, private gestichten aan te nemen, enkel gebruik moeten maken ten voordele van ware krankzinnigen.

HOOFDSTUK II. — Mededeeling van het deskundig verslag aan den geesteszieke.

VOORAFGAANDE OPMERKING: Van geneeskundig standpunt is elke rechterlijke pleegvorm, op een geesteszieke toegepast, ongewenscht: de psychopaath heeft, vóór alles, rust noodig.

Het is echter onvermijdelijk, zulke pleegvormen te volgen om te beslissen of de verdachte abnormale de hem ten laste gelegde strafbare daad gepleegd heeft; die beslissing zelve is noodig, omdat hiervan afhangt of de samenleving het recht zal hebben, hem te interneeren. Dit is het grondbeginsel der wet en deze opvatting is ook die van de overgrote meerderheid der hedendaagsche, denkende menschheid, meenen wij — althans voor de niet-krankzinnige abnormalen. Voor de krankzinnigen is de materiele plichtigheid, in het huidige stelsel, de voorwaarde der toepasselijkheid van de wet van 1930; zonder die plichtigheid valt hij alleen onder de wet van 1850-1873.

In dit opzicht is het behoud der rechterlijke pleegvormen dus onontbeerlijk, als een waarborg tegen willekeur of dwaling.

Wij zijn echter van meening dat, dank zij de hervormingen, in hoofdstuk I voorgesteld, dit onvermijdelijk kwaad tot een minimum zou kunnen beperkt worden, n.l. door in zekere gevallen de rechterlijke in-observatiestelling (die elke maand een verschijning voor de raadskamer vergt) en zelfs de interneering te vervangen door de bestuurlijke collocatie op vordering van den Procureur des Konings. (3)

KERN VAN HET HOOFDSTUK. Indien elke rechterlijke pleegvorm nadeelig is voor den psychopaath, is dit bovenal het geval voor de mededeeling van het verslag van den psychiater, dat in den huidige staat onzer wetgeving verplichtend geacht wordt, onder voorwendsel, dat dit verslag deel uitmaakt van het gerechtelijk dossier. — Inderdaad, de lezing van dit verslag, dat al zijn erfelijke en persoonlijke kwalen ontleeft, kan niet anders dan deprimerend op hem werken.

Anderzijds is de waarde van dit recht van den verdachte, beschouwd als waarborg tegen willekeur of rechterlijke dwaling, o.i. zeer gering. Immers, welke is zijne bevoegdheid om de besluiten van dit verslag te weerleggen? De ondervinding leert overigens, dat bijna nooit een verdachte die aan een geestesonderzoek onderworpen werd, het woord vraagt om het deskundig verslag te betwisten.

Wij meenen dan ook, dat het veel doemtiger zou zijn, het recht van den verdachte op een z.g. « tegen-expert », dat thans reeds in de wet geschreven staat (art. 3, laatste alinea) doch meestal doode letter blijft, tot een levende werkelijkheid te maken, n.l. voor de minder-gegoeden. Thans is het zeer uitzonderlijk dat een verdachte, wiens geestesvermogens op bevel van den rechter onderzocht worden, een dokter zijner keuze aanstelt om een tegen-verslag uit te brengen: dit recht is, in feite, alleen voor zeer-gegoeden weggelegd, daar de kosten van dit tegen-onderzoek steeds ten laste van den verdachte vallen.

Wij zouden daarom de z.g. « tegen-expertise » willen zien inrichten in dien zin, dat de kosten ervan steeds zouden behandeld worden als gerechtskosten, d.w.z. door den Staat zouden voorgeschoten worden. — Dit veronderselt natuurlijk, dat zij zouden getarifeerd worden. — Om elk gevaar of elke verdenking van voorrecht der goegoeden uit te sluiten en ook wegens de wenschelijkheid, het gerecht te behoeden tegen beïnvloeding door « tegen-experten », die niet de noodige morele waarborgen zouden bieden, zou de vrijheid van keuze van den verdachte, evenals die van het parket, dienen beperkt te worden tot een officieele lijst van erkende psychiaters, door zekere vertegenwoordigers van magistratuur en balie vastgesteld.

Mits deze hervormingen, gevoegd bij de reeds in feite bestaande inrichting van de verdediging der verdachten waarvan de interneering gevorderd wordt, meenen wij, dat men gerust aan die verdachten het recht zou kunnen ontnemen, het psychiatrisch verslag persoonlijk te lezen en ook dit van de mondelinge verklaringen der deskundigen bij te wonen.

Van gerechtelijk standpunt zouden zij er niets bij verliezen en van geneeskundig standpunt veel bij winnen.

Bijlage.

VOORGESTELDE TEKSTEN.

I. — BIJ HOOFDSTUK I:

A. — IN DE WET VAN 18 JUNI 1850-28 DECEMBER 1873:

Art. 7, 4^e. Opstellen als volgt:
« Op zicht eener schriftelijke vordering van een magistraat van het parket. »

Art. 16 wijzigen als volgt:
« Indien, vóór afloop van deze termijn, bij de 2e alinea van art. 13 bepaald, er verzet gemaakt wordt tegen het uitgaan, wordt erover beslist door de rechterlijke overheden en in de vormen, bij art. 17 bedoeld. »

B. — IN DE WET VAN 9 APRIL 1930:

Aan art. 1 toevoegen:

2e alinea: « Op eensluidend advies van een geneesheer-psychiater en behoudens verzet van den verdachte tegen die bijzondere beschikking, kunnen de voormelde rechtsmachten, bij afwijking van het hooger gezegde, bevelen dat de observatie in een andere inrichting zal plaats hebben, indien het bestuur dezer inrichting erin toestemt.

Indien het bestuur der aangeduide inrichting weigert, den verdachte op te nemen of te behouden, zal de observatie, tot nadere beschikking, begonnen of voortgezet worden in de psychiatrische afdeling der strafinstelling waar zij rethens moest geschieden. »

Aan art. 11 toevoegen:

« ... tenzij in de beslissing van interneering — overeenkomstig artikel 1, alinea 2 — een ander gesticht werd aangeduid, dat als psychiatrische afdeling zou dienst doen. »

In art. 7:

De woorden: « in één van de door de regering daartoe bestemde en ingerichte bijzondere gestichten », vervangen door de woorden: « in één van de door de regering daartoe ingerichte of aangenomen gestichten ».

II. — BIJ HOOFDSTUK II:

Art. 3, laatste alinea, en art. 15, 2e alinea, der wet van 9 April 1930 afschaffen en vervangen door de volgende bepalingen, die plaats zouden nemen na art. 6:

Art. 6bis: « In elken stand van het geding kan de verdachte, betichte of beschuldigde, wiens geestesonderzoek of in-observatiestelling bevolen werd of tegen wie de interneering gevorderd wordt, ofwel zijn raadsman, een geneesheer zijner keuze aanstellen om, gezamenlijk met de van ambtswege aangestelde deskundigen of afzonderlijk, zijne geestesvermogens te onderzoeken en hierover verslag uit te brengen aan het gerecht.

Deze geneesheer zal moeten gekozen worden op de lijst, in het volgende artikel bedoeld.

De keuze van den verdachte of van zijn raadsman zal, bij eenvoudig aangeteekend

schrijven, ter kennis van het Openbaar Ministerie gebracht worden.

De aldus aangestelde geneesheer zal beschouwd worden als belast met een openbaren dienst. Hij zal steeds toegang hebben tot den verdachte en inzage mogen nemen, zoodat van het gerechtelijk dossier als van de bestuurlijke en geneeskundige nota's betreffende zijn patiënt, ook na de interneering.

De kosten zijner tusschenkomst zullen als gerechtskosten vastgesteld en geregeld worden. Hij zal geenerlei andere vergoeding mogen eischen, noch aanvaarden.

Art. 6ter: In elk arrondissement zullen de voorzitter der rechtbank, de procureur des Konings en de stafhouder of ouderomsdeken der advocatenorde, ofwel hun plaatsvervangers, jaarlijks de lijst opmaken der geneesheeren, die bij de toepassing van het vorig artikel in aanmerking kunnen komen.

Enkel de namen, welke door die drie overheden éénparig worden goedgekeurd, zullen op die lijst gebracht of behouden worden.

Art. 6 quater: De geschreven adviezen of verslagen van deskundigen nopens den geestestoestand van den verdachte, worden nooit aan dezen laatste medegedeeld, noch hun inhoud in zijn bijzijn besproken.

Een deskundige, die dergelijk advies heeft uitgebracht, wordt nooit in zijn bijzijn van den betrokkenen gehoord.

(1) Zie studie van Prof. Collin in Rechtskundig Tijdschrift, 1934, blz. 3.

(2) In onzen geest zou die hervorming toelaten in sommige gevallen van onbetwistbare krankzinnigheid, geheel van de toepassing der wet van 1930 af te zien, en den misdadiger-krankzinnige eenvoudig bij bestuurlijken maatregel op te sluiten onder het regiem der wet van 1850-1873. Men behoeft niet te vreezen, dat het parket misbruik zou maken van die macht. Men moet overigens niet vergeten, dat de wet op het krankzinnigenwezen een ernstige waarborg bevat tegen abusieve opsluiting: art. 17 laat immers aan den opgesloten of aan elken anderen belanghebbende toe, de in vrijheidstelling aan te vragen aan den voorzitter der rechtbank, en zoo deze weigert, aan het Beroepshof. Wij vreezen eerder, dat de parketten er niet genoeg gebruik zouden van maken, tenzij men ook art. 16 wijzigt in dier voege, dat de beslissing over het VERZET tegen de invrijheidstelling door den bestuurder van het gesticht (art. 13) ook aan dezelfde rechterlijke overheden zou behooren, inplaats van aan de Bestendige Deputatie.

(3) Zie nota 2, hierboven.

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL.

9e KAMER. — 25 APRIL 1934.

Voorzitter: M. Convent.
Raadsheeren: MM. De Landtsheer en Simon.

STRAFVORDERING. — MISDRIEF EEN OVEREENKOMST VERONDERSTELLEND. — BEWIJS DEZER OVEREENKOMST.

ERKENNIS. — VERKLARING VOOR ONDERZOEKRECHTER. — TEGENSTRIJDIGHEIDEN. — BEGIN VAN BEWIJS BIJ GESCHRIFTE. — SPLITSBAAR.

Het bestaan van een overeenkomst moet voor den strafrechter bewezen worden volgens de regelen van het burgerlijk recht.

Een verklaring voor den onderzoeksrechter afgelegd en ondertekend, die, wegens de tegenstrijdigheden en afwijkingen die er in voorkomen, als gerechtelijke erkenntis dient verworpen, kan niettemin gelden als begin van schriftelijk bewijs (art. 1347 B. W.). In dit geval kan de onspitsbaarheid van de erkenntis niet worden ingeroepen, daar het principieel der onspitsbaarheid, uitgedrukt door art. 1356 B. W., slechts van toepassing is indien de rechter in de gerechtelijke erkenntis een volkomen bewijs wil vinden en niet in geval hij ze slechts inroept als een begin van schriftelijk bewijs.
O. M. t/ Storms en Cuypers.

Overwegende dat betichte in den door de wet voorgeschreven vorm en ten gepaste tijde verzet heeft aangeteekend tegen het arrest bij verstek ten haren laste uitgesproken den 3en Januari 1934;

Overwegende dat Cuypers Jan Karel, echtgenoot van Storms Coleta, en haar medebetichte aan den Heer onderzoeksrechter van het gerechtelijk arrondissement X den 9en Januari 1933 heeft bekend, dat de weduwe Peeters in gezelschap van vrouw De Bleser Joanna gedurende de maand October 1931 in zijn woonst was geweest en aan zijn echtgenoot, dus aan betichte Storms Coleta, zes duizend frank overhandigd had, dat bedongen was geworden dat dit geld dienen moest «om de kosten te dekken van de begrafenis van bovengemelde weduwe en dat het overschot voor de echtelieden Cuypers-Storms was»; Dat betichte, na voorlezing, zijn verklaring heeft genaamteekend;

Dat toen hij, onmiddellijk daarna, tegenover zijn medebetichte Storms Coleta en de getuigen werd gesteld, Cuypers Jan Karel zijn eerste verklaring gewijzigd heeft en staande heeft gehouden, dat de weduwe Peeters hem het geld had afgegeven terwijl Storms Coleta in de achterkeuken was, dat hij bovendien heeft verklaard dat een langen tijd nadien de weduwe Peeters hem en zijn echtgenoot had ontslaan van hun verbintenis aangaande de begrafenis van den overledene en hem gezegd had dat «Peeters Alfons dit maar kon doen»;

Dat Cuypers Jan Karel deze laatste verklaring insgelijks heeft genaamteekend;

Overwegende dat bewuste verklaringen wegens de tegenstrijdigheden en de afwijkingen, die er in voorkomen, als gerechtelijke bekentenis dienen verworpen, doch niettemin geschriften uitmaken, die afkomstig zijn van den persoon waartegen men ze inroept en die, zonder een volledig bewijs te leveren, nochtans de bewering van de tegenpartij waarschijnlijk maken, dientengevolge moeten weerhouden worden als een begin van schriftelijk bewijs, dat luidens art. 1347 van het burgerlijk wetboek het bewijs door getuigen toelaat;

Overwegende dat de beschikkingen van art. 1356 van het burgerlijk wetboek ter zake niet kunnen ingeroepen worden, inderdaad het principieel van de onspitsbaarheid van de gerechtelijke bekentenis is slechts van toepassing, indien de rechter over den grond, in dergelijke bekentenis een volkomen bewijs wil vinden, en niet wanneer hij, zooals in het onderhavig geval, ze slechts inroept als een begin van schriftelijk bewijs, dat door andere bewijzen moet aangevuld worden;

Overwegende dat de verklaringen, door getuige De Bleser Joanna afgelegd, gedurende het vooronderzoek en het onderzoek ter terechtzitting van de Correctionele Rechtbank van Mechelen doen uitschijnen, dat de weduwe Peeters aan Cuypers Jan Karel en aan deze echtgenoot Storms Coleta de som van zes duizend frank heeft overhandigd om ze in bewaring te houden en er gebruik van te maken om bij haar overlijden de begrafeniskosten te betalen en missen te doen lezen;

Dat Cuypers Jan Karel weliswaar gezegd heeft dat het overschot «voor hem zou zijn», maar dat de weduwe Peeters daarop niet heeft geantwoord en geenszins de echtelieden Cuypers-Storms heeft ontslagen van hun verplichting tot teruggave van het overschot aan haar rechthebbende;

Overwegende dat de overeenkomst, die bewezen is ten aanzien van een der daders ook ten opzichte van den mededader bewezen is;

Dat, in tegenstrijd met wat betichte thans beweert, bewuste overeenkomst geen handgift doch een lastgeving is;

Overwegende dat het bewezen is dat de echtelieden Cuypers-Storms de begrafenis van de weduwe Peeters niet hebben betaald, dat zij geen missen hebben doen lezen voor de rust der ziel van de aflijvige, dat zij de overhandiging geloofchend hebben van de som van zes duizend frank, waarover het geschil loopt, en steeds halsstarrig geweigerd hebben dit geld terug te geven;

Dat de bewering van Storms Coleta omtrent de identiteit van den lasthebber dienvolgens ongrond voorkomt;

Overwegende dat het dus bewezen is dat betichte te Duffel in den loop van het jaar 1932 en namelijk in Mei 1932 om het misdrijf uitgevoerd of aan de uitvoering er van rechtstreeks medegewerkt te hebben, een som van zes duizend frank, die haar was overhandigd geworden om ze terug te geven of er een bepaald gebruik van te maken, bedriegelijk het zij verduisterd, hetzij verspiid heelt ten nadeele van de nalatenschap van wijlen weduwe Peeters;

Overwegende dat de straffen daarvoor uitgesproken door den eersten rechter, evenredig zijn aan den ernst van het misdrijf, dat de schade aan burgerlijke partijen berokkend billijk werd beraamd;

Om deze redenen :

Het Hof,
Ontvangt het verzet. Gelet op art. Bevestigd het vonnis waarvan beroep is op strafrechtelijk en op burgerlijk gebied. Verwijst betichte solidairelijk met Cuypers Jan Karel in de op het hooger beroep ontstane gerechtskosten, behoudens die welke veroorzaakt werden door haar verstek en haar verzet;
Stelt laatstgenoemde kosten ten laste van betichte, Storms Coleta, alleen.

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN DENDERMONDE.

31 MAART 1934.

Voorzitter : M. Van Ginderachter.
Bijzitters : MM. Mathijs en Verougstraeten.
Pleiters : MM. Rubbens en K. Piret.

NATUURLIJK KIND. — ART. 340/B en C. — KRAAMBEDKOSTEN. — OVERSPELIGE BETREKKINGEN. — ONTVANKELIJKHEID DER VORDERING.

Het verbod door art. 342/A B. W., waardoor de vordering van een onderhoudspensioen voor het natuurlijk kind, krachtens art. 340/B verhinderd wordt, indien daardoor zou blijken dat het kind verwekt werd door overspelige of bloedschandige betrekkingen, staat niet op de vordering van de kraambedkosten der moeder op grond van art. 340/C.

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;

Gezien de processtukken;
Overwegende dat aanlegger qq. tegenover verweerder betaling vordert van : A) 1838 fr. plus 3.932 fr. 50 op grondslag van art. 340/C B. W. voor kosten van kraambed en verpleging zijner minderjarige dochter in het «Moederhuis» en het «Tehuis voor Moeders» te Gent; B) 500 fr. op voet van art. 1382 B. W. voor kosten van begraving en zoo voorts van het kind, geboren uit M. O. den 11 November 1932 en overleden te Gent op 1 Juni 1933;

Overwegende dat verweerder antwoordt, dat die vraag noch ontvankelijk, noch gegrond is, daar de eisch, gesteund zijnde op het vermoedelijk vaderschap van verweerder, die alreeds in 1932 gehuwd was — voor gevolg zou hebben eene overspelige afstamming te doen uitschijnen; dat bovendien dat vermoedelijk vaderschap geenszins bewezen is en dat ook de gevorderde bedragen hoegenaamd niet verrechtvaardigd zijn;

Overwegende wel is waar, dat art. 342/A B. W. aan het kind uit overspelige betrekkingen geboren, de vordering voorzien door art. 340/B ontkent; dat nochtans art. 342/A.B.W. geen gewag maakt van de vordering door art. 340/C in voordeel van de moeder voorzien;

Overwegende dat de schuldvordering door art. 340/B aan het kind toegekend totaal onderscheiden is van diegene door art. 340/C aan de moeder verleend; dat bijgevolg art. 342/A dan ook op die vordering niet toepasselijk is;

Overwegende overigens, dat de vordering aan de moeder toebehorende in zich zelf geene opzoeking van het vaderschap meesleept en niet als gevolg heeft de overspelige afstamming van het kind op authentieke wijze te vestigen;

Overwegende dat de eisch dus als ontvankelijk voorkomt;

Overwegende dat uit een vonnis dd. 3 April 1933, verleend door de Boetstraffelijke Rechtbank dezès zetels, dat thans kracht van gewijsde heeft verkregen en waarbij verweerder veroordeeld werd wegens aanranding der eerbaarheid zonder geweld op O. M., min dan 16 jaar oud — is gebleken dat tijdens de wettelijke tijdruimte der bevalling verweerder met M. O. vleeschelijke betrekkingen heeft onderhouden;

Overwegende dat ingevolge art. 340/C aanlegger qq. aldus terecht aanspraak maakt op de kosten van kraambed en onderhoud zijner dochter gedurende vier weken na de bevalling;

Overwegende dat uit de bestanddeelen der zaak ten genoegen van rechte is gebleken, dat de kosten van kraambed en onderhoud gedurende vier weken in het «Moederhuis» te Gent, waarover aanlegger qq. aansprakelijk is, gezamenlijk 34 x 28 of 952 fr. bedragen;

Overwegende dat de schadevergoeding, welke aanlegger qq. tevens op grondslag van art. 1382 B. W. vordert, geenszins bewezen is, dat bovendien hij alreeds voor de boetstraffelijke Rechtbank dezès zetels op grond van art. 1382 eene schadeloosstelling van vijf duizend frank heeft bekomen;

Om deze redenen :

De Rechtbank,
Gehoord den Heer Vercauteren, substituut-Procureur des Konings, in zijn advies, alle verdere en tegenstrijdige beslitselen verwerpende, akte verleend aan verweerder hiervan, dat hij het geding raamt in elk zijner hoofden op meer dan vijf duizend frank;

Veroordeelt verweerder om aan eischer qq. te betalen eene som groot negen honderd en vijftig frank, meer de gerechtelijke intresten vanaf zesden November 1933;

Ontzegt aan eischer qq. het meer gevorderde;

Veroordeelt verweerder tot de kosten op taxaat;

Verklaart onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorbaat, niettegenstaande alle verhaal en zonder borg, uitgenomen wat de kosten betreft.

HANDELSRECHTBANK VAN BRUGGE.

14 DECEMBER 1933.

Voorzitter : M. Leon D'Hondt.
Referendaris : M. Ed. Maertens.
Pleiters : MM. Sabbe en Walin.

VORDERING. — VOORWERP. — BELANG. — TOEKOMST.

Elke vordering moet ten minste als voorwerp hebben het erkennen van een overtreden of miskend recht en moet op een bestaande belang gegrond zijn.

Is zonder voorwerp en voor het toekomstige ingespannen en mitsdien niet ontvankelijk, de vordering waarbij een deskundig onderzoek gevraagd wordt om na te gaan, indien werken uitgevoerd werden volgens de overeenkomst en welke schade is er wegens gebeurlijke tekortkomingen.

Hulsing t/ Arits.

Aangezien verweerder bij onderneming aanvaard heeft een bouw van eischer te veranderen en te vergrooten volgens vooraf bepaalde aanwijzingen en voor een som van 50.000 fr. Dat eischer, beweerde dat deze werken op gebrekkige wijze uitgevoerd zijn, vraagt dat er een deskundig onderzoek zou bevolen worden, om na te gaan, indien de werken uitgevoerd werden, zooals tusschen partijen bedongen was, en, in geval dat er tekortkomingen zouden bestaan, welke de schade is, om daarna te besluiten als naar rechte.

Aangezien verweerder opwerpt, dat het onmogelijk is te weten wat eischer vraagt en dat de dagvaarding deswege nietig is, en de vordering niet ontvankelijk;

Aangezien elke vordering ten minste als voorwerp moet hebben het erkennen van een overtreden of miskend recht, en dat zij op een bestaande belang moet gegrond zijn.

Aangezien eischer niet vraagt dat er bepaalde herstellingen of voltooiingen zouden uitgevoerd worden, noch dat verweerder zou verwezen worden tot het betalen van een schadevergoeding, dewelke door deskundigen zou vastgesteld worden.

Dat hij niet weet welke werken hij aanvaardt; noch welke hij weigert en een deskundig onderzoek vraagt om te weten welke vordering hij daarna zal instellen;

Dat hij in deze vordering geen veroordeling zou kunnen vragen zonder een nieuw exploit van zaakinstel.

Aangezien deze vordering zonder voorwerp en voor het toekomstige ingespannen is.

Dat zij mits dien, niet ontvankelijk is;

Om deze redenen :

De rechtbank verklaart, dat de vordering niet ontvankelijk is;

Verwijst eischer tot de gedingskosten;

Vonnis uitvoerbaar verklaart bij voorraad en zonder borg, niettegenstaande elk verhaal.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN.

2e KAMER. — 14 MAART 1934.

Voorzitter : M. Angenot.
Rechters : MM. Paës en Wittemans.
Pleiters : MM. Vrints, Gryspeerd en Stelfeld.

TUSSENKOMST IN BURGERLIJKE ZAKEN. — ONTVANKELIJKHEID. — VOORWAARDEN. — BELANG. — OMSCHRIJVING. — CONCREET GEVAL. — MOREELE SCHADE AAN MOEDER. — 7500 FRANK.

Is gerechtigd tot tusschenkomst in een burgerlijk geding elke persoon, die er een ontgensprekelijk belang bij heeft de vergoedingen, door aanlegster gevorderd, binnen redelijke perken te zien verminderen. — In casu : Is gerechtigd om tusschen te komen in een geding, ingespannen tegen den voor een ongeval aansprakelijken persoon door een der slachtoffers, een ander slachtoffer van dit ongeval, dat vreesd dat, ingeval de aanlegger een zeer groote vergoeding zou bekomen, het vermogen van verweerder niet meer zou volstaan om ook de aan de tusschenkomende partij toekomstige vergoeding integraal uit te betalen.

Moreele schade toegekend aan een moeder voor het overlijden van haar gehuwden zoon : 7500 fr. Ouders Simons t/ Willems.

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;

Gezien de zaken ingeschreven onder n°

50.363 en 50.960 samenhangend zijn en dus dienen samengevoegd te worden;

Gezien de stukken der hoofdvordering ingeleid bij geregistreerd exploit van deurwaarder Luyten op 16 November 1933 en die der bijkomende vordering in tusschenkomst, ingeleid bij rekwest van 26 Januari 1934, geboekt;

Betreffende de vordering in tusschenkomst:

Aangezien deze vordering ontvankelijk en gegrond voorkomt, vermits de tusschenkomende partij er ontgensprekelijk belang bij heeft de vergoeding door aanlegster gevorderd, te zien binnen redelijke perken verminderen, dit des te meer daar verweerder onvoldoende verzekerd is en persoonlijk niet schijnt over voldoende middelen te beschikken om al de gevolgen van het door hem veroorzaakt ongeval te vergoeden;

Betreffende de hoofdvordering :

Aangezien verweerder niet betwist, dat hij door een arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 21 Februari 1934, hebbende kracht van gewijsde bekomen, waarvan geregistreerde kopy in het bundel berust, verantwoordelijk verklaard werd voor de gevolgen van een ongeval, door hem veroorzaakt te Antwerpen op 19 Maart 1933, en hebbende den dood meesleept van den genaamden Gaston Simons, zoon van aanlegster en echtgenoot der tusschenkomende partij;

Aangezien de eisch van aanlegster nog enkel strekt tot het bekomen eener schadevergoeding voor zedelijke schade door haar opgelopen ten gevolge van dit doodelijk ongeval, vermits zij in den loop van het geding verklaarde af te zien van alle schadevergoeding wegens mogelijke stoffelijke schade;

Aangezien haar eisch dus onbetwistbaar ontvankelijk is en gegrond;

Aangezien de schadevergoeding aan aanlegster toekomstige billijk kon geschat worden op 7500 frank;

Om deze redenen :

De Rechtbank :

Alle andere en tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Voegt de zaken, ingeschreven onder nummers 50363 en 50960 samen;

Ontvangt de vordering in tusschenkomst, verklaart deze gegrond;

Rechtdoende op de hoofdvordering, veroordeelt verweerder om aan aanlegster te betalen de som van zeven duizend vijf honderd frank, met de rechterlijke intresten en de kosten des geding, hierin begrepen deze der vordering in tusschenkomst;

Verklaart tegenwoordig vonnis uitvoerbaar behalve voor de kosten, spijs beroep en zonder borg.

HANDELSRECHTBANK TE ANTWERPEN.

6e KAMER. — 28 FEBRUARI 1934.

Voorzitter : M. Van den Abeele.
Referendaris : M. Schoonen.
Pleiters : MM. Van Lith de Jeude en R. Victor.

VERBINTENISSEN. — STRAFBEDING. — LEE-NING DOOR BROUWER AAN HERBERGIER, MITS VERPLICHTING GEDURENDE EEN ZEKEREN TIJD UITSLUITELIJK BIEREN AF TE NEMEN.

Een brouwerij, die aan een herbergier haar credit ten dienste stelde en hem op deze wijze toeliet een handel te beginnen, neemt een groot risico op zich. De brouwerij is in die omstandigheden ontgensprekelijk gerechtigd om een vergoeding te eischen voor dit door haar gelopen gevaar. De verplichting, die er in bestaat in bepaalde wel omschreven voorwaarden gedurende een op voorhand vastgesteld termijn uitsluitend bij de brouwerij dranken te nemen is dus geldig. Zij blijft geldig gedurende het vastgestelde tijdperk, zelfs al werd intusschen de leening gansch afbetaald.

Brouwerij Matthieu t/ Petersen.

Aangezien de vraag strekt tot verweerder te doen veroordeelen om aan aanlegster de som van 7.500 frank ten titel van schadevergoeding te betalen;

Aangezien deze eisch gesteund is op zekere overeenkomst, op twee en twintigsten October 1928 tusschen partijen gesloten, welke namelijk luidt in artikel IV :

« Deze leening toegestaan zijnde, verbindt zich Petersen tegenover Etablissements Matthieu bij haar uitsluitelijk zich van bieren en alle andere dranken te voorzien, voor al de debieten die hij zou uitbaten »;

En verder :

« Petersen verbindt zich geen andere bieren en dranken te koop en te verkopen »;

In art. VI :

« De verplichting voorzien in art. IV hierboven, is overeengekomen voor den duur van de leening en voor de negen daarop volgende jaren »;

En eindelijk art. IVH :

« Indien Petersen in bezit zal gevonden worden van bier in vaten of flesschen, limonade of welke andere dienende dranken voortkomende van eene andere brouwerij of koopman, zelfs indien deze dranken niet bestemd zijn voor den verkoop, zal hij zich

» plichtig gemaakt hebben aan een overtreding aan zijne verplichtingen, deze schade » loostelling is eischbaar voor elke overtreding en zoo dikwijls dat er zal bewezen » worden dat Petersen in bezit zal gevonden » zijn van een vat of 24 flesschen bier, limonade of andere dranken voortkomende van » een andere brouwerij of handelaar »;

Aangezien het bewezen is, dat op twintigsten Mei negentien honderd en dertig, aanlegster vastgesteld heeft dat er bij Petersen vreemde merken waren, namelijk :

1) 1 bak met 26 volle flesschjes en 1 bak met 24 ledige flesschjes Pilsner Tuborgs Ciobenhavn;

2) 1 bak met 24 volle flesschen en 1 bak met ledige flesschen Maa's Citron;

3) 21 volle en 8 ledige flesschen maat's Citron;

Zoedoende drie bij overeenkomst voorziene overtredingen;

Aangezien verweerder daarop tegenwerpt dat de overeenkomst in haar geheel op het oogenblik der vaststellingen ongeldig is uit rede dat de leening sinds lang was terugbetaald;

Aangezien er opgemerkt moet worden dat de Brouwerij die aan Petersen haar credit ten dienste stelde en hem op deze wijze toeliet een handel te beginnen, door deze akte een groot risico op zich nam;

Dat in die omstandigheden de brouwerij ontgensprekelijk gerechtigd was een vergoeding te eischen voor dit door haar gelopen gevaar;

Dat deze vergoeding contractueel werd vastgesteld in den vorm van verplichting (art. IV) in bepaalde wel omschreven voorwaarden, van dranken te koop uitsluitend bij aanlegster en dit gedurende een op voorhand vastgesteld termijn (art. VI);

Aangezien verweerder nog tegenwerpt dat de ingeroepen strafclausule nietig is :

1) omdat zij in strijd is met het voorwerp van het contract : dat het eenvoudige bezit van vreemde dranken geen overtreding uitmaakt van de contractuele verplichtingen;

Aangezien deze thesis tegenstrijdig is met art. VIII en zoo dus zonder basis voorkomt;

2) omdat zij in strijd is met het principie der persoonlijke vrijheid;

Aangezien verweerder vrij was van de overeenkomst te sluiten of niet;

Aangezien verweerder beweert dat hij de Tuborg bieren voor zijn eigen gebruik in huis had;

Aangezien dit niet bewezen is : dat hij daarbij ook de toelating voorzien bij art. VIII mocht vragen, wat de aanlegster waarschijnlijk niet zou geweigerd hebben te geven, des te meer indien er eene gezondheidsreden ingeroepen werd;

Aangezien de bewering van verweerder volgens welke de flesschen Maa's Citron geleverd werden door aanlegster, niet geloofwaardig wordt;

Aangezien er zoo maar een enkel overtreding dient weerhouden te worden;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle andere beslitselen verwerpende, veroordeelt verweerder om aan aanlegster de som van twee duizend vijf honderd frank ten titel van schadevergoeding te betalen, te zamen met de gerechtelijke intresten en de kosten des geding, tot heden begroot op :

Wijst aanlegster af van het overige van haar eisch;

Verklaart het vonnis, behalve voor de veroordeeling tot de kosten, uitvoerbaar, niettegenstaande beroep en zonder borgstelling.

NOTA : In zelden zin Handelsrechtbank van Antwerpen, 12 Januari 1934, Brouwerij Van der Molen-Du Marly t/ Van der Keylen en Maes.

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

6e KAMER. — 12 JANUARI 1934.

Voorzitter : M. Anthonis.

STRAFVORDERING. — VRIJWILLIG TUSSENKOMENDE PARTIJ. — BELANG. — GEEN BURGERLIJKE VORDERING. — ONONTVANKELIJKHEID.

De vrijwillig tusschenkomende partij die als eenige reden harer tusschenkomst doet gelden het belang dat zij heeft bij eene vrijspraak van betichte, is niet gewettigd zich aan te stellen.

Haar aanstelling kan slechts ontvankelijk zijn wanneer deze ertoe strekt de persoonlijke rechten dezer partij te vrijwaren en wanneer dienvolgende de tusschenkomende partij besluit tot eene veroordeeling die voor haar een rechtstitel zou uitmaken.

De aanstelling is niet ontvankelijk wanneer de houding der tusschenkomende partij er enkel toe strekt eene vrijspraak van betichte te bekomen, zonder tot eene burgerlijke veroordeeling te besluiten.

O. M. t/ V. H.

Aangezien betichte V. H. beticht is zonder de daartoe vereischte hoedanigheden te

bezitten geneesmiddelen te hebben verkocht en onder andere het produkt «Securia»;

Aangezien de tusschenkomende partij Moe-laert in het geding door het O.M. ingespannen verlangt tusschen te komen in hare hoedanigheid van fabrikant van het bovengemeld produkt; dat ze om de ontvankelijkheid harer vraag tot tusschenkomst te steunen beweert een aanzienlijke intrest te hebben dat de bechtiging zou verworpen worden daar de verkoop van haar produkt tengevolge eener veroordeeling veel zou te lijden hebben en ten gronde besluit tot de vrijpraak van betichte voor wat aangaat het produkt «Securia»;

Aangezien de vrijwillige tusschenkomst moet aangenomen worden om aan diene die er gebruik van maakt zijn persoonlijke rechten te vrijwaren; dat het nochtans niet genoegzaam is het stelsel van een der in zake betrokken partijen bij te treden zonder meer, vermids de tusschenkomst maar enkel kan aangenomen worden wanneer er persoonlijke rechten te vrijwaren zijn en dus besloten worden kan tot eene veroordeeling welke ten voordeele der tusschenkomende partij een rechtstitel zou moeten uitmaken;

Aangezien in huidig geval de tusschenkomende partij zulken titel niet bekomen kan; dat de vervolgingen alleen ingespannen tegen betichte persoonlijk zullen uit te maken hebben of ja of neen bij toepassing der bestaande wetten het produkt «Securia» door hem mocht verkocht worden; dat alzoo het eenige doel der tusschenkomst hierop neerkomt de toepassing der strafwet te bespreken, hetgeen duidelijk wordt gemaakt door zijn houding die enkel en alleen strekt tot een vrijpraak te vragen voor betichte zonder tot een burgerlijke veroordeeling te besluiten; dat zulke rol enkel en alleen behoort tot het Openbaar Ministerie;

Aangezien bijgevolg de vraag tot tusschenkomst niet ontvankelijk is;

Om deze redenen :

verwerpt de vraag tot tusschenkomst als onontvankelijk; veroordeelt de tusschenkomende partij tot de kosten;

stelt de vraag om ten gronde te worden behandeld uit op.....

Wetgeving

WETSONTWERP

TOT WIJZIGING VAN DE WETTEN OP DE BEVOEGDHEID EN DE RECHTSVORDERING IN STRAFZAKEN, ALSMEDE VAN ARTIKEL 565 VAN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT
MEMORIE VAN TOELICHTING

Mevrouw, Mijne Heeren,

Onder de maatregelen die, in verband met het beleid der justitie, de uitgaven van den Staat zouden kunnen doen afnemen en de goede en snelle behandeling der zaken bevorderen, zijn er die sedert lang gewenscht worden en waarvan de verwezenlijking van groot belang zou zijn: het zijn die, welke betrekking hebben op de uitbreiding van de bevoegdheid der vrederechters en de vereenvoudiging van de rechtspleging voor de misdrijven die onder hun bevoegdheid vallen.

* * *

Wat de uitbreiding van de bevoegdheid der vrederechters in strafzaken betreft, bevatte het in den Senaat op 29 Juli 1926 (bescheid nr 238) ter tafel gelegde wetsontwerp, bepalingen die ten gevolge van de ontbinding der Kamers op 28 October 1932, vervallen zijn.

In bedoeld ontwerp maakten zij de artikelen 77 en 78 uit, waardoor in dit ontwerp de artikelen 1 en 2 ingegeven werden.

Artikel 1 van het ontwerp erkent de bevoegdheid van den politierechter in een reeks weinig erge vergrijpen: het door de wet van 1 Mei 1849 gehuldigde beginsel wordt hier dus toegepast op een ruimeren voet, hetgeen door den aard van de overtredingen ruimschoots is gewettigd.

Het artikel past vervolgens op den politierechter de regelen toe die door het Wetboek van strafvordering worden voorgeschreven betreffende de bevoegdheid van de correctionele rechtbanken «ratione loci» of «ratione personæ». Men weet tot welke praktische moeilijkheden de huidige wetgeving aanleiding geeft: zij beperkt de bevoegdheid van de politierechtbanken tot de in het kanton gepleegde vergrijpen, zonder dat men inzicht welk de eigenlijke reden is waarom haar bevoegdheid aldus beperkt is.

Eindelijk brengt het artikel een aanzienlijke wijziging toe aan de beginselen van de wet van 1 Mei 1849. Die wet waar zij sommige misdrijven ter berechtiging opdroeg aan den politierechter, bepaalde een maximum van de straffen die konden worden opgelegd, en bracht de hoogere straffen van rechtswege tot dit maximum terug.

Dat wantrouwen tegenover de politierechters is niet gewettigd. Het ontwerp verleent hun de bevoegdheid om de correctionele straffen om het even dewelke, toe te passen op de misdrijven die hun in het bijzonder, maar beperkenderwijze, ter berechtiging worden opgedragen.

Artikel 2 van het ontwerp trekt alinea 2 van artikel 192 van het Wetboek van strafvordering in, waarbij bepaald wordt dat, wanneer de correctionele rechtbank, krachtens de eerste alinea de kennisgeving van een misdrijf, dat onder de bevoegdheid van den politierechter valt, voor zich houdt, haar vonnis in hoogsten aanleg is gewezen. Die afwijking van het beginsel van de twee graden van rechtsmacht is des te minder te verstaan, daar de correctionele rechtbank, wanneer zij uitspraak

doet over een overtreding, omdat deze overtreding verkocht is met een bij die rechtbank aangebracht wanbedrijf, slechts een vonnis in eersten aanleg verleent. (Cass. 17 Maart en 16 Juni 1924, pas. 1924, I, blz. 164 en 408.)

Hetzelfde artikel 2 doet in alinea 1 van gezegd artikel 192 de woorden: «indien de publieke partij of de burgerlijke partij de verwijzing niet gevraagd heeft» wegvallen. Dat recht zal zonder gevolg blijven daar het beroep tegen de gewezen beslissing ontvankelijk is; het is overigens niet te verdedigen dat, terwijl bedoeld recht aan de vervolgende partij toegestaan is, het aan den verdachte zou geweigerd worden.

Uit hoofde van de wijzigingen, door het nieuwe artikel 139 aangebracht aan de territoriale bevoegdheid van den politierechter, doet artikel 3 van het ontwerp, in artikel 565 van het Strafwetboek de woorden «en door dezelfde rechtbank» wegvallen.

* * *

Het voormelde wetsontwerp van 29 Juli 1926 bevatte eveneens een bepaling (art. 79) waarbij een summier rechtpleging vóór de politierechtbanken ingevoerd werd.

Die bepaling, goedgekeurd door de Senaatcommissie voor Justitie in haar verslag van 21 Juni 1924 (besch. nr 156) had geen verder parlementair gevolg.

De summier rechtspleging die daardoor ingevoerd werd, vergde de tusschenkomst van den rechter, en de beslissing waarmede die rechtspleging besloten werd, was een vonnis evenals datgene dat in de gewone rechtspleging gewezen wordt.

Heel anders is de regeling voor sommige overtredingen, ingevoerd door artikel 11 van het Wetsontwerp op de politie van het wegverkeer dat, op 25 Februari 1932, door den Senaat aangenomen werd (Kamerbesch., nr 149, Zittingsjaar 1931-1932).

Volgens dit artikel 11, en behoudens het daarin aangewezen geval, «zal het openbaar ministerie» indien het meent slechts een geldboete te moeten eischen, den overtreder verzoeken, bij aangetekend schrijven, in handen van den ontvanger der registratie, binnen de acht dagen, een bedrag van » 50 frank te storten.

» Indien, voegt het artikel er aan toe, de storting » binnen dezen termijn wordt gedaan, zal geene » vervolging worden ingesteld.»

Dat stelsel van minnelijke schikking komt overeen met dat ingevoerd door artikel 74 van het Nederlandsch wetboek van strafrecht (1).

Het is een dergelijke regeling, die de Regeering U voorstelt over het algemeen toepasselijk te maken op de misdrijven die onder de bevoegdheid van de politierechtbanken vallen, ten einde, beter dan door het ontwerp van 29 Juli 1926, den beoogden uitslag te bereiken, dat is de vermindering van de gerechtskosten en de ontlasting van de rechtbanken.

Volgens artikel 4 van dit ontwerp, kan het openbaar ministerie bij de politierechtbank, wanneer het acht enkel een geldboete of wel een geldboete en de verbeurdverklaring te moeten vorderen, den overtreder verzoeken een bedrag te betalen en, in voorkomend geval, te verklaren afstand te doen van de aan verbeurdverklaring onderworpen goederen, en, indien die voorwerpen niet in beslag genomen werden, deze uit te leveren op de plaats, aangeduid door het openbaar ministerie. Door de storting en eventueel door het afstand doen en de uitlevering van de aan verbeurdverklaring onderworpen goederen, vervalt de publieke vordering.

Het bedrag dat men den overtreder verzoeken zal te betalen, zal ten hoogste het maximum zijn van de voor het misdrijf voorziene geldboete, verhoogd met de opdecieimen voorzien door de wet houdende vestiging van opdecieimen op de geldboeten, en ten minste dertig frank niet verhoogd met opdecieimen.

Door het ontwerp wordt van de toepassing van de nieuwe bepaling uitgesloten: het geval waarin in het misdrijf schade toegebracht heeft aan een ander of het al dan niet schade aan den persoon of aan goederen geldt, daar de zaak in die onderstelling aanleiding geven kan tot het stellen van burgerlijke partij.

Daar de nieuwe rechtspleging niet kan dienen tenzij wanneer het openbaar ministerie acht enkel geldboete ofwel geldboete en verbeurdverklaring te moeten vorderen, spreekt het vanzelf dat zij niet kan aangewend worden voor de misdrijven voor dewelke de wet zou verplichten een anderen maatregel uit te spreken dan de geldboete of de verbeurdverklaring, b.v. een gevangenisstraf of om het even welke vervallenverklaring of onbekwaamheid.

Wanneer, door toepassing van den nieuwen regel, de openbare vordering vervallen is, kan er geen spraak zijn de getroffen minnelijke schikking gelijk te stellen met een vonnis. In het ontwerp zou niet kunnen gezegd worden dat zulks het geval zal zijn, zonder tegen de grondwettelijke beginselen betreffende de vonnissen in te gaan. Derhalve kan het misdrijf, waaromtrent een dergelijke minnelijke schikking werd getroffen, in zake herhaling niet in acht genomen worden.

Toch sluit het ontwerp van de ingevoerde rechtspleging de misdrijven niet uit voor dewelke de wet een verzwaaring van de straf in geval van herhaling uitvaardigt, noch de in herhaling gepleegde misdrijven.

Nochtans, opdat de ambtenaar van het openbaar ministerie zou weten of er door hem enkel een geldboete, of de geldboete en de verbeurdverklaring zou dienen gevorderd en of de door het ontwerp voorziene rechtspleging dient toegepast te worden, moet hij niet alleen het gerechtelijk verleden van den verdachte kennen, zooals dat blijkt uit het strafregister, maar dient hij eveneens te weten of op den verdachte het regiem van de minnelijke schikkingen reeds toegepast werd, in welke mate en voor welke soort misdrijven.

Met het oog daarop, zouden door de administratie onderrichtingen gegeven worden, opdat voor elke minnelijke schikking door den ambtenaar van het openbaar ministerie aan het gemeentebestuur van de woonplaats van den overtreder een soortgelijke staat als de staat van veroordeeling zou

toegestuurd worden; de minnelijke schikking zou in het strafregister der gemeente ingeschreven worden en vermeld op de staten van inlichtingen, die aan de gerechtelijke overheden moeten geleverd worden; die vermeldingen zouden de aanwijzing van den datum van de minnelijke schikking van het kanton, en van den aard van het misdrijf bevatten. (Voorbeeld: 15 Juli 1933, Brussel. Rij-verkeer. Minnelijke schikking).

De Minister van Justitie,
P.-E. JANSON.

(1) Artikel 74 van het Wetboek van strafrecht (zooals het door de wetten van 5 Juli 1921 en 29 Juni 1925 gewijzigd werd) :

«Het recht tot strafvordering wegens overtredingen waarop naar de wettelijke omschrijving » geldboete, hetzij als eenige hoofdstraf, hetzij nevens hechtenis is gesteld, vervalt door vrijwillige voldoening aan de voorwaarde welke de bevoegde ambtenaar van het openbaar ministerie » op vóór den aanvang der terechtzitting in te dienen verzoek van den verdachte ter voorkoming » van de strafvervolgning mocht hebben gesteld.

» Deze voorwaarde bestaat in: de betaling, binnen een door den ambtenaar te bepalen termijn » en op eene door dezen aan te wijzen plaats, van » eene bepaalde geldsom, met of zonder uitlevering van aan verbeurdverklaring onderworpen » voorwerpen of voldoening der geschatte waarde » of afstand van reeds inbeslaggenomen voorwerpen. Zoodanige uitlevering, voldoening of afstand wordt steeds in de voorwaarde opgenomen, » indien ter zake van het feit verbeurdverklaring » zou moeten volgen. Bedoelde termijn kan vóór » den afloop daarvan eenmaal worden verlengd.

» De te betalen geldsom bedraagt ten minste » vijftig cents en ten hoogste het maximum der » boete naar de wettelijke omschrijving op het feit » gesteld.

» Is op de overtreding naar de wettelijke omschrijving geene andere hoofdstraf gesteld dan » geldboete en biedt de verdachte aan, binnen den » door den ambtenaar van het openbaar ministerie » te bepalen termijn het maximum der boete te betalen en de aan verbeurdverklaring onderworpen » voorwerpen uit te leveren of af te staan of hunne » geschatte waarde te voldoen, dan zal die ambtenaar naar het stellen van eene daartoe strekkende » voorwaarde niet mogen weigeren.

» In de gevallen waarin de straf wordt verhoogd » wegens herhaling, is die verhooging ook van toepassing, wanneer het recht tot strafvordering » wegens de vroeger begane overtreding volgens » het eerste lid is vervallen. Ten aanzien van de » toepassing van de artikelen 14f en 14h, wordt het » vervallen volgens het eerste lid van het recht tot » strafvordering met eene onherroepelijke veroordeeling gelijkgesteld.»

WETSONTWERP

ALBERT, Koning der Belgen,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomstigen, Heil.
Op voorstel van Onzen Minister van Justitie,
Wij hebben besloten en Wij besluiten :
Onze Minister van Justitie is gelast in Onzen Naam, bij de Wetgevende Kamers, het wetsontwerp aan te bieden waarvan de inhoud volgt:

ARTIKEL 1.

De artikelen 137, 138, 139, 140 van het Wetboek van strafvordering, de titel van de eerste paragraaf van hoofdstuk I van titel 1 van boek II van hetzelfde wetboek, alsmede de artikelen 1 en 2 van de wet van 1 Mei 1849 op de rechtbanken van eenvoudige politie en van correctionele politie worden door de volgende bepalingen vervangen:

§ 1. — Bevoegdheid van de rechtbanken van politie.

« Art. 137. — De vrederechters nemen als politierechter kennis van de overtredingen.

» Art. 138. — Bovendien en behoudens het recht van den procureur des Konings om een vooronderzoek in te stellen of om een onderzoek over de wanbedrijven te vorderen, nemen zij kennis:

1° Van de bij de Veldwet voorziene wanbedrijven;

2° Van de bij de Boschwet voorziene misdrijven;

3° Van de misdrijven tegen de wet van 16 Augustus 1887 op de openbare dronkenschap, met uitzondering van die voorzien bij de artikelen 10 en 14;

4° Van de misdrijven tegen de wetten op de riviervischvangst;

5° Van de misdrijven tegen het decreet van 16 December 1911, houdende het reglement op de polders, met uitzondering van die voorzien bij artikel 40;

6° Van de misdrijven tegen de wetten en reglementen op de posterijen, de barreelen, het rijverkeer, de openbare en geregelde diensten van gemeenschappelijk vervoer te land en te water, de wegen te land en te water;

7° De misdrijven tegen de provinciale en gemeenteverordeningen.

» Art. 139. — Zijn gelijkelijk bevoegd: de politierechtbank van de plaats waar het misdrijf gepleegd werd, die van de verblijfplaats van den verdachte en die van de plaats waar de beklagde werd aangetroffen.

» Art. 140. — De politierechtbank kan, telkens als wanbedrijven krachtens artikel 138 bij haar aanhangig zijn gemaakt, op de beklagden de straffen toepassen welke de wet voor die wanbedrijven voorziet of die straffen verminderen mits aanvoering van een verschooning of van verzachtende omstandigheden, indien deze wettelijk kunnen toegelaten worden.»

ARTIKEL 2.

Artikel 192 van het Wetboek van strafvordering wordt gewijzigd als volgt :

« Art. 192. — Indien het feit slechts een overtreding is of een misdrijf waarvan de kennisgeving bij artikel 138 van dit wetboek of bij een bijzondere wet aan den politierechter wordt opgedragen, past de rechtbank de straf toe en beslist

over de schadevergoeding zoo er aanleiding toe bestaat.»

De tweede alinea van dit artikel vervalt.

ARTIKEL 3.

In artikel 565 van het Wetboek van strafrecht vallen de woorden «en door dezelfde rechtbank» weg.

ARTIKEL 4.

De artikelen 166 tot 171, alsmede de titel van de tweede paragraaf van hoofdstuk I van titel I van Boek II van het Wetboek van strafvordering worden vervangen door de volgende bepalingen :

« § 2. — Bepalingen betreffende het verval van de publieke vordering voor sommige misdrijven, mits betaling van een geldsom.

Art. 166. — Voor elk tot zijn bevoegdheid behoorend misdrijf, behoudens het geval waarin het feit aan een ander schade heeft berokkend, kan het openbaar ministerie bij de rechtbank van politie, indien het acht enkel een geldboete, of wel een geldboete en de verbeurdverklaring te moeten vorderen, den overtreder verzoeken binnen een termijn, dien het zal bepalen en die ten minste 8 dagen en ten hoogste een maand zal bedragen, in handen van den ontvanger van de registratie een som te storten die het zal vaststellen.

Deze som zal niet minder bedragen dan dertig frank, en niet meer dan het maximum der door de wet vastgestelde geldboete, verhoogd met de opdecieimen voorzien bij de wet houdende vestiging van opdecieimen op de geldboeten.

In de gevallen waarin de bepalingen van de vorige alinea's toegepast worden op een misdrijf dat aanleiding geeft tot verbeurdverklaring, moet de overtreder, op verzoek van het openbaar ministerie en binnen den termijn bepaald krachtens alinea 1, verklaren afstand te doen van de aan verbeurdverklaring onderworpen goederen en, indien die voorwerpen niet werden in beslag genomen, ze uitleveren op de plaats aangeduid door het openbaar ministerie.

De betaling en, in voorkomend geval, de in de vorige alinea voorziene afstand doen de publieke vordering vervallen, indien zij binnen den bepaalde termijn plaats hebben.

De ontvanger van de registratie geeft het openbaar ministerie kennis van de betaling.

De in dit artikel voorziene verzoeken worden gedaan bij een ter post aangeteekend schrijven of door middel van een waarschuwing overhandigd door een agent van de openbare macht.

Art. 167. — Het recht, door artikel 166 aan den ambtenaar van het openbaar ministerie toegekend, kan niet meer worden uitgeoefend wanneer de zaak bij de rechtbank reeds aanhangig is gemaakt door een dagvaarding of een waarschuwing of wanneer de onderzoeksrechter opdracht heeft gekregen het onderzoek in te stellen.

Art. 168. — In de uitoefening van het in artikel 166 voorziene recht, staan de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de rechtbanken van politie onder de leiding van den Procureur des Konings.

Art. 169. — Het in artikel 166 voorziene recht komt ook, voor dezelfde misdrijven, toe aan de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de militaire rechtsmachten.»

ARTIKEL 5.

De nieuwe regeling inzake bevoegdheid, ingevoerd bij de artikelen 1 en 2, geldt niet voor de vervolgingen ingespannen vóór het van kracht worden van deze wet.

Gegeven te Brussel, den 21n Januari 1934.

ALBERT

Van 's Konings wege :
De Minister van Justitie,
P.-E. JANSON.

Balieven

Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen

BEZOEK AAN HET HOF VAN LIERE

Op Woensdag, 9 Mei, ging de Conferentie naar de oude stad, om er het Hof van Liere te bezoeken. Een vijftiental waren aldaar in de Prinsstraat bijeen en werden aan den Z. Eerw. Pater Peeters voorgesteld. Al wandelend doorheen de binnenplaatsen en zalen van het gebouw, vernemen wij, uit den mond van Pater Peeters, het een en ander over de geschiedenis. Gebouwd in 1516 door Arnold van Liere, was het oorspronkelijk gebouw opgevat naar het plan der Romeinse villa's, doch in Vlaamsch-middeleeuwschen trant uitgevoerd in baksteen, met witte boordsteenen en banden. De afwisselende onderbrekingen en oneffenheden zijn duidelijk zichtbaar en vormen juist het meest aantrekkelijke van de middeleeuwsche gebouwen. Rond 1570 kwam het Hof van Liere in het bezit der Paters Jezuiten, die er een gymnasium in vestigden en het oorspronkelijk gebouw vergrootten. In een dezer bijgebouwde gedeelten wijst de voordrachtgever op den invloed van P. P. Rubens, na dezee eerste bezoek aan Italië. In 1773, na de afschaffing der Jezuitenorde, werd de militaire Academie van Maria-Theresia in de vrijgekomen gebouwen gevestigd. Na den Franschen inval wordt het gebouw gebruikt als krijgsgasthuis, om daarna als kazerne te worden gebruikt tot in 1929, datum waarop het terug in het bezit kwam der Jezuiten, die het gebouw in zijnen ouden luister herstelden en er nog een nieuwen vleugel aan toevoegden om er het Hooger Handelsgericht Sint Ignatius in te vestigen.

Na deze aangename wandeling brengt Pater Peeters ons naar het Museum van etsen, teekeningen, prenten en schilderijen over oud-Antwerpen en de Schelde. Het is werkelijk onmogelijk eene beschrijving te geven van deze verzameling, die over elk moment van de Antwerpsche geschiedenis eene waardevolle documentatie bevat. En het was dan ook zeer terecht, dat M. Herman De Jongh, namens het bestuur en de leden der Conferentie, Pater Peeters van harte bedankte voor dit aangenaam en leerrijk bezoek.